MŪSŲ žodis

2013/3

www.lass.lt
www.musuzodis.lt

C. WEIGHT. NEREGĖ MERGINA

Anglų dailininkas Carel Victor Morlais Weight (1908-1997) gimė Padingtone, dailę studijavo Hamersmito meno mokykloje ir Goldsmito koledže. 1933 metais „Cooling" galerijoje buvo atidaryta pirmoji autorinė šio dailininko darbų paroda. Vėliau jo autorinės paveikslų parodos turėjo didžiulį pasisekimą Londono bei kitose Didžiosios Britanijos meno galerijose. II pasaulinio karo metu buvo pašauktas į kariuomenę, tačiau ir čia nesiskyrė su daile. 1945 metais jis buvo oficialus karo dailininkas ir dirbo Austrijoje, Graikijoje, Italijoje. 1947-1957 metais dirbo dailės profesoriumi Karališkajame meno koledže, kur dėstė tapybą. 1962 metais Edinburgo universitete jam buvo suteiktas Garbės daktaro vardas.

Dailininko darbuose - visi jausmai: meilė, pyktis, neapykanta, baimė, vienatvė. Jis buvo itin produktyvus dailininkas - kasmet nutapydavo apie 50 paveikslų. Jo darbų galima pamatyti „Tate" galerijoje bei Viktorijos ir Alberto muziejuje Londone.

Pateiktame paveiksle, kurį autorius pavadino „Neregė mergina", pavaizduota sėdinti krėsle mergina su ant kelių atversta knyga. Dailiame užmerktų akių veide - susikaupimas. Ji skaito knygą. Ir tai nenuostabu, nes britai turi senas neregių mokymo tradicijas. Tuoj po pirmojo aklųjų instituto (taip buvo vadinamos aklųjų mokyklos Europoje) 1784 metais Paryžiuje įkūrimo, analogiškos mokymo įstaigos buvo atidaromos Didžiojoje Britanijoje: 1791 metais - Liverpulyje, 1793 m. - Bristolyje, 1805 m. - Notingeme, 1827 m. - Mančesteryje, 1841 m. - Londone, 1861 m. - Braitone, 1881 m. Njukastle, 1893 m. Šefilde ir kituose šios šalies miestuose. Tuo pačiu metu šių įstaigų tinklas plėtėsi visoje Europoje - 1799 metais Airijoje (Dubline), 1804 m. - Austrijoje (Vienoje), 1806 m. Vokietijoje (Berlyne) ir kitur. Taigi, nekyla abejonių, kad XX amžiaus paveiksle dailininko pavaizduota neregė mergina yra išsimokslinęs žmogus. Kitas dalykas, kaip skaitymo procesą pavaizdavo dailininkas. Pirmiausia, merginos rankos liečia skirtingus knygos puslapius. Tačiau, kaip žinoma, neregiai neskaito iš karto dviejų knygos puslapių. Kitas dalykas - brailio rašto ženklai yra nespalvoti. Galimas dalykas, dailininkas pats nebuvo susidūręs su brailio raštu ir pabūgo, kad bus nesuprastas žiūrovų, todėl juodais dažais viename knygos puslapyje pavaizdavo teksto eilutes, kitame - juodais dažais tapytas iliustracijas, kurias ranka liečia jaunoji skaitytoja. Žiūrovus, nežinančius aklųjų rašto specifikos, šis paveikslas gali suklaidinti.

C. Weighto nedidelio formato 38,7 x 29,5 cm aliejumi ant medžio tapytą paveikslą „Neregė mergina" visuomenė išvydo 2010 metais Christi meno aukcione Londone.

Vytautas GUDONIS